

Rapportagemodel DPIA Rijksdienst

Versie 2.0
Contact Ministerie van BZK, directie CIO -Rijk
PAR- team: privacy-ciorijk@minbzk.nl

Datum 9 november 2021
Status Definitief

Vaststelling

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Vaststelling verwerkingsverantwoordelijke: 31 januari 2023

Naam: *Persoonsgegevens*

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Advies functionaris gegevensbescherming: 27 januari 2023

Naam: *Persoonsgegevens*

Privacy Impact Assessment (PIA) wetsvoorstel ouders en leerlingen

Inleiding

Het wetsvoorstel versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs beoogt de positie van ouders en leerlingen in het passend onderwijs te versterken. Hiertoe worden drie maatregelen genomen:

- (1) Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte krijgen het recht om hun mening te geven over het ontwikkelingsperspectief. Hierin staat onder andere de extra ondersteuning die zij nodig hebben.
- (2) Het extra ondersteuningsaanbod van een school wordt opgenomen in de schoolgids en daarmee jaarlijks vastgesteld. Het schoolondersteuningsprofiel komt te vervallen.
- (3) Samenwerkingsverbanden passend onderwijs voor het primair en voortgezet onderwijs krijgen tot taak om te borgen dat er in hun samenwerkingsverband een uitsluitend in het belang van de leerlingwerkend ouder- en jeugdsteunpunt is, dat ouders en leerlingen informeert over en ondersteunt bij passend onderwijs.

Het eerste en het derde onderdeel van het wetsvoorstel kunnen leiden tot nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens. Het bevoegd gezag wordt verplicht de mening van de leerling te vragen bij de vaststelling, bijstelling en evaluatie van het ontwikkelingsperspectief. De mening van de leerling wordt geregistreerd. Verder krijgt het samenwerkingsverband tot taak een ouder- en jeugdsteunpunt in stand te houden dat ouders en leerlingen informeert, begeleidt en ondersteunt bij het passend onderwijs. Voor een goede taakuitoefening kan dit in sommige gevallen de verwerking van persoonsgegevens vereisen.

Door middel van deze PIA wordt beschreven of persoonsgegevens worden verwerkt en op welke manier dit gebeurt. Ook wordt er bekeken hoe het verwerken van persoonsgegevens zo min mogelijk inbreuk maakt op de privacy van de betrokkenen.

A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen

1. Voorstel

Het wetsvoorstel heeft als doel de positie van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte en hun ouders te versterken. Hieronder worden de twee onderdelen besproken waarop de DPIA betrekking heeft.

Recht van een leerling om diens mening te geven over het ontwikkelingsperspectief

In het rapport van de Kinderombudsman, 'Van passend naar inclusief: kinderen over hun perspectief op passend onderwijs', geeft een deel van de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte aan niet tevreden te zijn over het passend onderwijs. Zij ervaren de ondersteuning als onvoldoende adequaat en de hulp van buiten school als ontoegankelijk. Deze leerlingen geven aan dat de ondersteuning niet altijd goed aansluit op hun specifieke behoeftes, niet goed is georganiseerd of niet echt helpt. Verder ervaren deze leerlingen dat er veel over hen wordt gesproken in plaats van met hen. Hun behoeften blijven daarom volgens de Kinderombudsman nog te vaak onderbelicht in de ondersteuning.¹

Het wetsvoorstel regelt een recht voor de leerling om diens mening te geven bij het opstellen, bijstellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief. Dit betekent dat de school bij het inzetten, evalueren en bijstellen van de extra ondersteuning altijd naar de mening van de leerling vraagt en deze mening ook meeneemt in de afweging om tot de best passende aanpak voor de leerling te komen. Benadrukt wordt dat de leerling een recht heeft om zijn of haar mening te geven over het ontwikkelingsperspectief, maar daartoe niet verplicht is.

De leerling wordt in de gelegenheid gesteld diens mening geven over het gehele ontwikkelingsperspectief. Dit betreft de extra ondersteuning en begeleiding die de leerling ontvangt, de verwachte uitstroombestemming van de leerling en eventueel afwijkingen van het onderwijsprogramma. De leerling kan in dit kader diens mening geven over de belemmerende en bevorderende factoren in relatie tot de verwachte uitstroombestemming.

Daarnaast wordt de leerling geïnformeerd over hoe zijn of haar mening is meegenomen in de besluitvorming over het ontwikkelingsperspectief. Zo wordt geborgd dat de leerling niet alleen wordt gevraagd naar diens mening bij wijze van formaliteit, maar dat zijn of haar mening serieus is betrokken in de overwegingen.

Ouder en jeugdsteunpunten

In de beleidsnota 'Evaluatie en verbeteraanpak passend onderwijs' uit november 2020 komt naar voren dat ouders goede informatie over en ondersteuning moeten hebben bij passend onderwijs. Ook over de manier waarop de ondersteuning in de regio georganiseerd is. Het wetsvoorstel versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs verplicht samenwerkingsverbanden een ouder- en jeugdsteunpunt in te richten die ouders en leerlingen informeert over en steunt bij passend onderwijs. Dit steunpunt behartigt uitsluitend het belang van de leerling.

¹ Van passend naar inclusief: kinderen over hun perspectief op passend onderwijs, de Kinderombudsman september 2020.

Een deel van de samenwerkingsverbanden heeft al een ouder- en jeugdsteunpunt ingericht. De samenwerkingsverbanden hebben onderling afgesproken dat alle samenwerkingsverbanden in de zomer van 2022 een ouder- en jeugdsteunpunt hebben met in elk geval een informatiefunctie. Het wetsvoorstel gaat verder en garandeert dat elk samenwerkingsverband een steunpunt heeft dat ouders en leerlingen informeert en ondersteunt. Beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2024.

Het steunpunt neemt geen taken over van het samenwerkingsverband of de scholen. De informatievoorziening blijft een verantwoordelijkheid van scholen en schoolbesturen, net als de behandeling van klachten en geschillen in procedures. Het steunpunt biedt wel ondersteuning bij klachtenprocedures, met informatie en uitleg over mogelijke stappen die gezet kunnen worden. Ouders en jeugdigen krijgen met een uitsluitend in het belang van de leerling werkend steunpunt de mogelijkheid om bijvoorbeeld de informatie van scholen nog eens door te nemen en keuzes af te wegen.

Samenwerkingsverbanden kunnen zelf bepalen in welke vorm het steunpunt wordt opgezet. Het steunpunt kan bijvoorbeeld bestaan uit een of meerdere medewerkers die tot taak hebben ouders en leerlingen te informeren en ondersteunen in het passend onderwijs.

De ouder- en jeugdsteunpunten zullen, indien dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taken, persoonsgegevens verwerken. De persoonsgegevens zijn noodzakelijk zijn ter uitvoering van de taken van het steunpunt die zien op het ondersteunen en begeleiden van ouders en leerlingen. De persoonsgegevens zullen door de betrokken ouders of leerlingen worden verstrekt aan het ouder- en jeugdsteunpunt. De betrokken ouders of leerlingen zijn echter niet verplicht gegevens te verstrekken.

2. Persoonsgegevens

De volgende persoonsgegevens kunnen, indien noodzakelijk, worden verwerkt door het ouder- en jeugdsteunpunt van het samenwerkingsverband:

Ouder en jeugdsteunpunt				
Categorie betrokkenen	Categorie persoonsgegevens	Persoonsgegevens	Type persoonsgegeven (gewoon, gevoelig, bijzonder, strafrechtelijk, identificatienummer)	Bron
Leerlingen (minderjarigen)	Naam	Voornaam, achternaam, leeftijd	Gewoon	Direct, via de betrokkene
Leerlingen (minderjarigen)	Inschrijvingsgegevens	Naam van de school	Gewoon of bijzonder	Direct, via de betrokkene
Leerlingen (minderjarigen)	Opleidingsgegevens	Schoolsoort, schooljaar	Gewoon	Direct, via de betrokkene

Ouder en jeugdsteunpunt				
Categorie betrokkenen	Categorie persoonsgegevens	Persoonsgegevens	Type persoonsgegeven (gewoon, gevoelig, bijzonder, strafrechtelijk, identificatienummer)	Bron
Leerlingen (minderjarigen)	Opleidingsgegevens	Ontwikkelingsperspectief	Bijzonder	Direct, via de betrokkene
Leerlingen (minderjarigen)	Gespreksverslagen	Samenvatting van de (ondersteunings)vraag en het antwoord, contactmomenten	Gewoon of bijzonder	Direct, via de betrokkene
Ouders	Naam, contactgegevens	Voornaam, achternaam, telefoonnummer, e-mailadres	Gewoon	Direct, via de betrokkene

De volgende persoonsgegevens kunnen, indien noodzakelijk, worden verwerkt door het bevoegd gezag van de school:

Mening over het ontwikkelingsperspectief				
Categorie betrokkenen	Categorie persoonsgegevens	Persoonsgegevens	Type persoonsgegeven (gewoon, gevoelig, bijzonder, strafrechtelijk, identificatienummer)	Bron
Leerlingen (minderjarigen)	Gespreksverslagen, terugkoppeling na het gesprek	Mening over het ontwikkelingsperspectief	Bijzonder	Direct, via de betrokkene

3. Gegevensverwerkingen

Verwerking van persoonsgegevens in het kader van het geven van de mening over het ontwikkelingsperspectief

De leerling wordt in de gelegenheid gesteld bij de vaststelling, bijstelling en evaluatie van het ontwikkelingsperspectief diens mening te geven. Deze mening wordt door de school geregistreerd. Vervolgens wordt het ontwikkelingsperspectief binnen zes weken na de inschrijving of definitieve plaatsing van de leerling vastgesteld door het bevoegd gezag en met de leerling en ouders gedeeld. Het ontwikkelingsperspectief wordt daarnaast jaarlijks geëvalueerd. Op deze momenten krijgt de leerling de gelegenheid diens mening te uiten over het ontwikkelingsperspectief.

Scholen werken doorgaans met een digitaal leerlingvolgsysteem, waarin verslagen van gesprekken met ouders, leerlingen en externen worden opgeslagen. Op die manier kan een volgende leerkracht of begeleider altijd teruglezen hoe de loopbaan van een kind op school is geweest. Zo kan een ononderbroken ontwikkelingsproces worden gewaarborgd. Het gespreksverslag over het gesprek met de leerling, waarin de leerling in de gelegenheid wordt gesteld diens mening te uiten, kan tevens worden verwerkt in een dergelijk systeem.

Het betreft niet in alle gevallen nieuwe gegevens die door de leerling worden verstrekt aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag heeft, onder andere ingevolge de Wet register onderwijsdeelnemers, reeds toegang tot een deel van de persoonsgegevens die door de leerling zullen worden verstrekt. Verder kan het bevoegd gezag al over de gegevens beschikken door eerdere gesprekken over het ontwikkelingsperspectief met de ouders van de betrokken leerling.

Verwerking van persoonsgegevens in het kader van het ondersteunen van ouders en leerlingen

De ouder- en jeugdsteunpunten van de samenwerkingsverbanden hebben ieder verschillende werkwijzen. Enkel voor zover noodzakelijk worden persoonsgegevens verwerkt. In sommige situaties zullen meer persoonsgegevens verwerkt moeten worden dan in andere situaties. Dit hangt af van de vorm en intensiteit van de begeleiding die de ouders en leerlingen vragen van het ouder- en jeugdsteunpunt. In deze DPIA wordt uitgegaan van de situatie waarin de meeste persoonsgegevens worden verwerkt.

Indien ouders en leerlingen bij het ouder- en jeugdsteunpunt komen met een verzoek om bemiddeling of begeleiding die over een langere periode strekt, kan het ouder- en jeugdsteunpunt met het oog op de goede taakuitoefening enkele persoonsgegevens verwerken. Dit zijn, onder andere, de contactgegevens van de ouder, persoonsgegevens van de leerling, opleidingsgegevens van de leerling en indien noodzakelijk het ontwikkelingsperspectief van de leerling. Dit zal doorgaans als volgt in zijn werk gaan: De ouders of de leerling verstrekken deze gegevens rechtstreeks aan het ouder- en jeugdsteunpunt. Het steunpunt registreert deze gegevens, zodat de gegevens gebruikt kunnen worden bij de advisering, ondersteuning en bemiddeling ten behoeve van de leerling. Bij de bemiddeling kunnen gegevens worden verstrekt aan het bevoegd gezag.

Het ontwikkelingsperspectief bevat gevoelige gegevens, namelijk gegevens van minderjarigen en gegevens die kunnen leiden tot stigmatisering of uitsluiting, namelijk gegevens die gaan over (problemen) met prestaties op school, mentale problemen, etc. Het ontwikkelingsperspectief kan daarnaast bijzondere persoonsgegevens bevatten, meer specifiek: gegevens over de gezondheid. Het ontwikkelingsperspectief omschrijft namelijk het uitstroomprofiel van de leerling, de bijbehorende onderwijsdoelen, en de ondersteuning en individuele begeleiding die noodzakelijk is om die doelen te behalen. Daarnaast worden in het ontwikkelingsperspectief de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs besproken.

4. Verwerkingsdoeleinden

Het recht van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte om een mening te geven op het ontwikkelingsperspectief

Het bevoegd gezag van de school kan persoonsgegevens, waaronder begrepen gegevens betreffende de gezondheid, verwerken om de mening van de leerling over het ontwikkelingsperspectief vast te leggen. Het registreren van de mening van de leerling kan de aansluiting tussen het onderwijs- en ondersteuningsaanbod en de behoeftes van de leerling bevorderen. Het draagt daarmee bij aan een ononderbroken ontwikkelingsproces en een geschikt en passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod van de school. In de tweede plaats kan het registreren van de mening van de leerling leiden tot meer erkenning bij de leerling. In de jaarlijkse evaluatie van het ontwikkelingsperspectief kan teruggerepen worden op wat de leerling eerder heeft gezegd over de ondersteuning geëvalueerd worden of het onderwijs en de ondersteuning beter aansluiten.

Het ondersteunen van ouders en leerlingen

Ouders en leerlingen binnen het samenwerkingsverband kunnen terecht bij het ouder- en jeugdsteunpunt van het samenwerkingsverband als zij vragen hebben over passend onderwijs of ondersteuning nodig hebben bij passend onderwijs. De ondersteuning die wordt geboden door het ouder- en jeugdsteunpunt kan bestaan uit begeleiding en bemiddeling voor ouders en leerlingen in het passend onderwijs. Het ouder- en jeugdsteunpunt kan onder andere samen met de school op zoek gaan naar een andere school die beter aansluit bij de onderwijs en ondersteuningsbehoeftes van de leerling bemiddelen tussen de school en de ouders/leerling over de ondersteuningsmogelijkheden op de school.

In sommige gevallen kan de begeleiding de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk om tot een goede taakvervulling te komen. Als ouders en leerlingen meer dan één keer begeleiding of bemiddeling vragen van het ouder- en jeugdsteunpunt is de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk om de leerling en diens ouders goed te kunnen ondersteunen.

5. Betrokken partijen

Onderstaand een overzicht waarin per gegevensverwerkingsmoment de betrokkene is vermeld.

	Steunpunt: Ondersteunen ouders en leerlingen	Het recht van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte om een mening te geven op het ontwikkelingsperspectief
Verwerkingsverantwoordelijke	Samenwerkingsverband	Bevoegd gezag
Verwerker	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Verstrekker	Leerling of ouders	Leerling
Ontvanger	Niet van toepassing	Niet van toepassing

6. Belangen bij de gegevensverwerkingen

Ouders/leerlingen (bij het ouder- en jeugdsteunpunt)

- Ouders en jeugdigen krijgen ondersteuning bij hun zoektocht naar en binnen het passend onderwijs.
- Door ouders en leerlingen te ondersteunen bij het passend onderwijs kunnen ouders, leerlingen, de school en het samenwerkingsverband samen tot een zo passend mogelijk onderwijsaanbod komen voor de leerling.
- Ouders en leerlingen hebben toegang tot een ouder- en jeugdsteunpunt dat uitsluitend in het belang van de leerling werkt en advies geeft aan ouders en leerlingen.
- Ouders en leerlingen hoeven niet meermaals dezelfde gegevens te verstrekken aan het ouder- en jeugdsteunpunt.

Leerling (bij het geven van de mening)

- Leerling voelt zich erkend en gewaardeerd;
- De autonomie en het gevoel van eigenwaarde van de leerling neemt toe
- Het onderwijs en de ondersteuning van de leerling sluiten beter aan op diens behoeftes

Het bevoegd gezag (de school)

- De school hoort rechtstreeks van de leerling wat diens behoeftes zijn en begrijpt wat de leerling nodig heeft
- School kan de ondersteuning beter laten aansluiten op de behoeftes van de leerling. Leerling kan doorgaans de beslissing van de school sneller accepteren als de leerling gehoord wordt, ook als de beslissing niet overeenkomt met zijn of haar wensen.

Het samenwerkingsverband (of: ouder- en jeugdsteunpunt)

- Steunpunt kan doelgericht ondersteuning bieden aan ouders en leerlingen die daar een beroep op doen bij het steunpunt;
- Steunpunt kan bijdragen aan het doel van samenwerkingsverbanden om een 'samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, bedoeld in de vorige volzin, te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen' (artikelen 18a, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, 2.47, tweede lid, Wet voortgezet onderwijs 2020).

7. Verwerkingslocaties

Het wetsvoorstel schrijft niet voor waar de persoonsgegevens verwerkt moeten worden. De verwerkingslocaties van de gegevens vallen dan ook buiten de reikwijdte van deze PIA.

8. Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

Het wetsvoorstel schrijft niet voor op welke wijze de persoonsgegevens verwerkt moeten worden. Het ligt niet in de rede dat in de praktijk nieuwe technieken en methoden, zoals AI, algoritmen en big data, worden gebruikt die extra risico's opleveren voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De technieken en methoden van de gegevensverwerkingen vallen dan ook buiten de reikwijdte van deze PIA.

9. Juridisch en beleidsmatig kader

Buiten het wetsvoorstel ouders en leerlingen, de AVG en de Richtlijn², hebben geen andere wet- en regelgeving mogelijke gevolgen voor de voorgenomen gegevensverwerkingen.

10. Bewaartermijnen

Het wetsvoorstel stelt geen aanvullende verplichting voor wat betreft bewaartermijnen. De gegevens worden, conform de AVG, niet langer bewaard dan noodzakelijk. Nadat de begeleiding van het ouder- en jeugdsteunpunt eindigt worden alle persoonsgegevens verwijderd. Gezien de verschillende ondersteuningsvragen van ouders is het niet gewenst een algemene bewaartermijn op te nemen in de wet.

B. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

11. Rechtsgrond

Het wetsvoorstel voorziet in een verplichting voor samenwerkingsverbanden om een ouder- en jeugdsteunpunt in stand te houden dat ouders en leerlingen informeert en ondersteunt bij het passend onderwijs. Voor de gegevensverwerking van (bijzondere) persoonsgegevens betreffende de gezondheid bevat het wetsvoorstel een expliciete wettelijke bepaling die de samenwerkingsverbanden bevoegd maakt deze persoonsgegevens te verwerken.

De bepaling luidt als volgt:

Na artikel 18a [van de Wet op het primair onderwijs] wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 19. Ouder- en jeugdsteunpunt van het samenwerkingsverband

1. Het samenwerkingsverband zorgt voor een steunpunt dat uitsluitend in het belang van de leerling:

- a. ouders en leerlingen informeert over het onderwijs voor leerlingen als bedoeld in artikel 8, vierde lid, en over het aanbod van ondersteuningsvoorzieningen binnen het samenwerkingsverband;
- b. ouders en leerlingen advies, steun en begeleiding biedt bij het onderwijs en bij de extra ondersteuning, voor zover het gaat om leerlingen als bedoeld in artikel 8, vierde lid;
- c. relevante ontwikkelingen met het oog op beleidsontwikkeling signaleert en het samenwerkingsverband hierover informeert.

2. De medewerkers van het steunpunt zijn bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid,

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

bedoeld in artikel 4, onderdeel 15, van de Algemene verordening gegevensbescherming, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van dit artikel.

De grondslag voor de gegevensverwerking van het bevoegd gezag is de wettelijke taak, opgenomen in het wetsvoorstel. Deze luidt als volgt:

Artikel 40a van de Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid komt te luiden:

4. Het bevoegd gezag evalueert het ontwikkelingsperspectief ten minste één keer per schooljaar met de ouders en de leerling.

2. Onder vernummering van het zesde lid tot het zevende lid worden twee leden ingevoegd, luidende:

5. Het bevoegd gezag stelt het ontwikkelingsperspectief vast of stelt het bij nadat het bevoegd gezag de leerling in de gelegenheid heeft gesteld op een door de leerling te bepalen wijze vrijelijk zijn mening hierover naar voren te brengen. Het bevoegd gezag voegt een verslag van het gesprek toe aan het ontwikkelingsperspectief.

6. Het bevoegd gezag motiveert de beslissing en licht toe aan de leerling op welke wijze de mening van de leerling van invloed is geweest bij de vaststelling onderscheidenlijk de bijstelling van het ontwikkelingsperspectief.

12. Bijzondere persoonsgegevens

Het wetsvoorstel kan leiden tot verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens, meer in het bijzonder persoonsgegevens betreffende de gezondheid. Het wetsvoorstel maakt daarom bevoegde gezagen en samenwerkingsverbanden bevoegd om voor het vaststellen, bijstellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief dan wel de taakuitoefening van de ouder- en jeugdsteunpunten persoonsgegevens te verwerken, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid.

Het recht van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte om een mening te geven op het ontwikkelingsperspectief

De verwerking van de bijzondere persoonsgegevens gebeurt op grond van de redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van lidstatelijk recht. Het horen en betrekken van de mening van de leerling in de onderwijs en ondersteuningsaanpak van de school is noodzakelijk om de leerling passend en geschikt onderwijs te kunnen bieden.

Benadrukt wordt daarnaast dat de leerling zelf, vrijelijk, kiest om diens mening te geven of niet. De leerling kan ook zelf bepalen op welke wijze de leerling diens mening geeft en hoeveel de leerling vertelt aan het bevoegd gezag. De leerling heeft dus de controle over hoe en wat de leerling zegt tegen het bevoegd gezag. Er is geen plicht om een mening te geven.

De uitzondering op het verbod van verwerking van bijzondere persoonsgegevens voor scholen is neergelegd in artikel 30 tweede lid, onder a, UAVG. Daarin staat het volgende:

2. Gelet op artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de verordening, is het verbod om gegevens over gezondheid te verwerken niet van toepassing, indien de verwerking geschiedt door:

- a. scholen, voor zover de verwerking met het oog op de speciale begeleiding van leerlingen of het treffen van bijzondere voorzieningen in verband met hun gezondheidstoestand noodzakelijk is;

Op basis van artikel 30, vierde lid, UAVG is de verwerkingsverantwoordelijke (het bevoegd gezag) verplicht tot geheimhouding van de gegevens behoudens voor zover de wet hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak voortvloeit dat de gegevens worden meegedeeld aan anderen die krachtens het eerste, tweede of derde lid bevoegd zijn tot verwerking daarvan.

Ondersteuning van ouder- en jeugdsteunpunt

De verwerking van de bijzondere persoonsgegevens gebeurt met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen (leerling/ouders). Zonder toestemming worden de bijzondere persoonsgegevens van de leerling niet verwerkt. De toestemming van de leerling en de ouders kunnen vrijelijk worden gegeven. Het ouder- en jeugdsteunpunt behartigt uitsluitend het belang van de leerling, waardoor er geen afhankelijkheidsrelatie of gezagsverhouding bestaat die ervoor zorgt dat de toestemming niet vrijelijk gegevens kan worden. Het steunpunt werkt enkel in het belang van de leerling en heeft verder geen rol in, bijvoorbeeld, de beoordeling van de leerprestaties. Het inschakelen van het steunpunt kan daarom in die zin geen negatieve gevolgen hebben voor de leerling. Daarnaast zijn ouders en leerlingen vrij om al dan niet naar het steunpunt te stappen. Ouders en leerlingen kunnen ook kiezen voor andere (particuliere) organisaties voor ondersteuning.

13. Doelbinding

De persoonsgegevens worden door het bevoegd gezag dan wel ouder- en jeugdsteunpunt van het samenwerkingsverband rechtstreeks van de betrokkene verkregen en worden alleen verwerkt voor het doel waarvoor ze zijn bestemd (waarborgen ononderbroken ontwikkelingsproces respectievelijk ondersteunen van ouders en leerlingen).

14. Noodzaak en evenredigheid

Het recht van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte om een mening te geven op het ontwikkelingsperspectief

Het registreren van de mening van de leerling in een leerlingvolgsysteem is noodzakelijk om het onderwijs en de ondersteuning zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeftes van de leerling. Indien de leerling een andere leerkracht krijgt, kan die leerkracht opzoeken wat de mening van de leerling is over het ontwikkelingsperspectief en de begeleiding daarop laten aansluiten.

Hieronder wordt ingegaan op proportionaliteit en subsidiariteit.

- Proportionaliteit: de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is beperkt. Het gaat om een beperkte set van gegevens, waarover de betrokkene volledige controle heeft, en het doel staat volledig ten gunste van de betrokkene.
- Subsidiariteit: Het is niet mogelijk de mening van de leerling te betrekken bij het ontwikkelingsperspectief zonder deze mening te verkrijgen. Niet registreren van de mening is niet wenselijk: er kan dan niet bij de jaarlijkse evaluatie van het ontwikkelingsperspectief terug worden gegrepen naar de aanvankelijke mening van de leerling

tijdens de vaststelling of bijstelling van het ontwikkelingsperspectief.
De behoeftes van de leerling kunnen in dat geval niet worden gevolgd.

Ondersteunen ouders en leerlingen

Het verwerken van persoonsgegevens ten behoeve van de ondersteuning van ouders en leerlingen bij het passend onderwijs is in sommige gevallen noodzakelijk om de ouders en leerlingen passende en geschikte begeleiding te bieden. De ondersteuners bekijken per geval, afhankelijk van de ondersteuningsvraag welke gegevens noodzakelijk zijn om de gewenste ondersteuning te kunnen bieden. Zo hoeven in sommige gevallen geen persoonsgegevens, of enkel 'gewone' persoonsgegevens verwerkt te worden voor de beantwoording van de ondersteuningsvraag.

Hieronder wordt ingegaan op de proportionaliteit en subsidiariteit.

- Proportionaliteit: de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is beperkt. Het gaat om een beperkte set van gegevens, waarover de betrokkene volledige controle heeft, en het doel staat volledig ten gunste van de betrokkene.
- Subsidiariteit: het is niet wenselijk om ouders en leerlingen die langere begeleiding of ondersteuning nodig hebben van het ouder- en jeugdsteunpunt elke keer opnieuw te vragen om de persoonsgegevens en de voorgeschiedenis. Dat zou het gevolg zijn als het steunpunt niet bevoegd is om de gegevens op te slaan in een geautomatiseerd systeem. Ouders en leerlingen dienen op een laagdrempelige en toegankelijke manier terecht te kunnen bij het ouder- en jeugdsteunpunt. Verder worden alleen de noodzakelijke persoonsgegevens verwerkt. De gegevens worden na de beantwoording van de specifieke ondersteuningsvraag verwijderd. Indien ouders of leerlingen terugkomen met een nieuwe vraag wordt opnieuw beoordeeld welke gegevens noodzakelijk zijn om de vraag te beantwoorden; die gegevens worden verwerkt.

15. Rechten van betrokkenen

Het bevoegd gezag dan wel samenwerkingsverband is de verwerkingsverantwoordelijke en is als zodanig verantwoordelijk voor de uitvoering van de procedure waarmee invulling wordt gegeven aan de rechten van de betrokkenen. De rechten van de betrokkenen worden niet beperkt. Het bevoegd gezag dan wel samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de vormgeving van deze procedure(s). Dit ligt dan ook buiten de reikwijdte van deze DPIA.

Het bevoegd gezag dan wel samenwerkingsverband dient zich aan de wet- en regelgeving te houden wat betreft verwerking van persoonsgegevens. Het wetsvoorstel maakt geen uitzonderingen op de rechten die de betrokkenen hebben op grond van de AVG.

C. Beschrijving en beoordeling risico's voor de betrokkenen

16. Risico's voor betrokkenen

De gegevensverwerking ziet op de verwerking van gewone persoonsgegevens en gevoelige, waaronder bijzondere, persoonsgegevens betreffende de gezondheid.

Er bestaat geen risico op verwerking van de gegevens zonder dat de betrokkene het weet, omdat de gegevens niet op een andere wijze dan via de betrokkene of diens ouders kunnen worden verkregen. De betrokken ouder of leerling heeft vanaf het begin de controle over welke gegevens worden verwerkt en voor welke doeleinden. De betrokkenen kunnen ook ieder moment verzoeken om de begeleiding van het steunpunt, en daarmee de verwerking van persoonsgegevens, te beëindigen. De betrokkenen hebben de verwerking van persoonsgegevens dus grotendeels in eigen hand.

Er kunnen verder grofweg twee risico's worden onderscheiden voor de verwerking van persoonsgegevens van het steunpunt:

- 'Bedoelde' verstrekking van persoonsgegevens: een medewerker deelt de gegevens of gebruikt de gegevens voor andere doeleinden. Het is niet erg waarschijnlijk dat dit risico optreedt, gezien de onafhankelijke positie van het steunpunt ten opzichte van de school en het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband en de school kunnen geen concrete instructies geven aan het steunpunt. Daarnaast beschikt de school al over de meeste gegevens. Het samenwerkingsverband zal in de gevallen waar een toelaatbaarheidsverklaring is uitgegeven voor de leerling ook over een groot deel van de gegevens beschikken.
- 'Onbedoelde' verstrekking van persoonsgegevens: door een hack of een andere externe actor worden inbreuk gemaakt op de beschikbaarheid, integriteit of vertrouwelijkheid van de gegevens. Hiertegen bieden de bepalingen uit de AVG inzake verplichtingen tot het beschermen van persoonsgegevens afdoende waarborgen. Op basis van deze bepalingen treffen samenwerkingsverbanden reeds maatregelen voor de beveiliging van hun systemen. Gezien de beveiligingsmaatregelen die worden getroffen is het ook onwaarschijnlijk dat dit risico optreedt.

De impact of ernst van de risico's, indien zij materialiseren, is voor wat betreft de 'gewone' persoonsgegevens laag tot gemiddeld en de bijzondere persoonsgegevens gemiddeld. Als de persoonsgegevens bij een verkeerde persoon of op straat komen te liggen kan dit leiden tot een gevoel van schending van een verwachting van vertrouwelijkheid. Als de bijzondere persoonsgegevens op een verkeerde plek terechtkomen kan het daarnaast mogelijk leiden tot pestgedrag van leeftijdsgenoten.

Onderstaand een tabel met de risicobeoordeling.

Beschrijving risico	Kans	Impact	Risico-inschatting
Gegevens worden gedeeld met derden of gebruikt voor andere doeleinden	Laag	Indien gewone persoonsgegevens: laag en indien bijzondere persoonsgegevens: gemiddeld	Laag
Hack/ongeautoriseerde gebruiker krijgt toegang tot de persoonsgegevens	Laag	Gemiddeld	Laag
Pestgedrag leeftijdsgenoten	Laag	Gemiddeld	Laag

D. Maatregelen en restrisico's

17. Maatregelen

De gegevens worden door de bevoegde gezagen en de ouder- en jeugdsteunpunten van de samenwerkingsverbanden verwerkt. Conform de AVG zullen zij maatregelen nemen om mogelijke negatieve gevolgen bij de verwerking van persoonsgegevens te voorkomen. De bevoegde gezagen en samenwerkingsverbanden zijn op grond van andere wettelijke taken reeds bevoegd om bijzondere persoonsgegevens te verwerken voor andere doeleinden (Zie bijvoorbeeld Wet register onderwijsdeelnemers en artikel 18a, dertiende lid, van de Wet op het primair onderwijs). Uit de praktijk blijkt dat bevoegde gezagen en samenwerkingsverbanden over beveiligingssystemen en privacy-protocollen beschikken om te voldoen aan de AVG.

De impactanalyse uit de DPIA geeft geen aanleiding voor aanvullende maatregelen om de risico's van gegevensverwerking te beperken. De wettelijke waarborgen voldoen. Zo wordt het doel van de verwerking in de wet bepaald, wordt er gewerkt met toestemming en kunnen de betrokkenen hun volledige rechten uitoefenen. Daarnaast geeft de huidige praktijk noch de risico-inschatting uit de DPIA aanleiding voor aanvullende waarborgen.